

**Θέμα : Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις για συνταγματική θωράκιση του
προϋπολογισμού**

1. Στο από 24.4.1998 υπόμνημα του Υφυπουργού Οικονομικών Νίκου Χριστοδουλάκη αναλύεται το πολυσυζητημένο πρόβλημα της υπέρβασης του κρατικού προϋπολογισμού εξαιτίας δικαστικών αποφάσεων που επιδικάζουν αναδρομικά και για το μέλλον σημαντικά ποσά για διαφορές μισθών ή συντάξεων δημοσίων υπαλλήλων (και όσων εξομοιούνται με αυτούς) και δικαστικών λειτουργών (και όσων εξομοιούνται με αυτούς). Για τη δραστική αντιμετώπισή του προτείνεται στο υπόμνημα η αναθεώρηση περισσότερων διατάξεων του Συντάγματος (βλ. παρακάτω 4).

2. Η αναθεώρηση του Συντάγματος προσφέρει την ευκαιρία για την επίλυση του προβλήματος, με όρους πάντως που δεν πρέπει να δημιουργούν ζήτημα συμβατότητας των νέων ρυθμίσεων αφενός με βασικές εγγυήσεις της αρχής του κράτους δικαίου και αφετέρου την ΕΣΔΑ.

3. Το πρόβλημα τίθεται προπάντων για την αναδρομική επιδίκαση απαιτήσεων η οποία προκαλεί σημαντική και απρόβλεπτη δημοσιονομική επιβάρυνση και ανατρέπει τα δεδομένα του κρατικού προϋπολογισμού. Αντίθετα, ο λόγος αυτός δεν συντρέχει κατά την επιδίκαση απαιτήσεων για το μέλλον. Στην τελευταία περίπτωση, η απαγόρευση της αποκατάστασης της ανισότητας θα αντέβαινε προς θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος (ιδίως αρχή της ισότητας και παροχή έννομης προστασίας) και βασικές εγγυήσεις που διασφαλίζει η ΕΣΔΑ (βλ. παρακάτω 6). Για τους λόγους αυτούς η προτεινόμενη ρύθμιση πρέπει να περιορισθεί μόνο στη μη αναδρομική αναγνώριση είτε με νόμο είτε με δικαστική απόφαση διαφοράς μισθού ή σύνταξης.

4. Η λύση που προτείνεται στο υπόμνημα είναι ιδιαίτερα εκτακτική, καταλαμβάνει δε τα άρθρα 72 παρ. 1, 80 παρ. 1, 88 παρ. 2 και 100 παρ. 1. Ενόψει των όσων αναφέρθηκαν προηγουμένως, η αναθεώρηση επιβάλλεται να περιορισθεί μόνο στη προσθήκη εδαφίου στην παράγραφο 1 του άρθρου 80 Συντ. Εξάλλου, ως προς τη μισθολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών και την επιδίκαση σχετικών

διαφορών το πόρισμα της Επιτροπής της Βουλής για την αναθεώρηση του Συντάγματος περιέχει ειδικό σημείο (άρθρο 88 παρ. 2), το οποίο έγινε αποδεκτό με ευρεία πλειοψηφία.

5. Στη νέα διάταξη πρέπει λοιπόν να προβλέπεται ότι τόσο ο νομοθέτης όσο και τα δικαστήρια δεν επιτρέπεται να αναγνωρίζουν ή να επιδικάζουν αναδρομικά διαφορές για μισθούς ή συντάξεις εις βάρος του Δημοσίου, των ΟΤΑ και άλλων ν.π.δ.δ.

6. Σε περίπτωση που θα αποκλειόταν η δυνατότητα αναγνώρισης διαφορών και για το μέλλον με δικαστικές αποφάσεις, η εκάστοτε κυβέρνηση θα είχε τη δυνατότητα να ασκεί επιλεκτικά και αυθαίρετα πολιτική παροχών σε ομάδες δημοσίων υπαλλήλων ή λειτουργών, χωρίς δικαστικό έλεγχο. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλές από τις ανισότητες μέχρι σήμερα, επί των οποίων αποφάνθηκαν τα δικαστήρια, προκλήθηκαν από πρωτοβουλίες της εκάστοτε κυβέρνησης.

7. Από άποψη διαδικασίας η πρόταση για την αναθεώρηση του άρθρου 80 παρ. 1 μπορεί να προωθηθεί στην Ολομέλεια με την υπογραφή 50 βουλευτών και να περιληφθεί στην πρόταση που θα ψηφίσει.

Αθήνα, 28 Απριλίου 1998

Dis.A/OP/Proypolog AnS.doc/28.4.98/p.1- /md